

Terug naar de digitale krant

Luisteren

Leeslijst

Een bleke rol voor de persoon van Jezus op de weg van vrede. Hoe belangrijk is Hij echt?

OPINIE Stefan Paas schetst in zijn boek *De weg van vrede* uiteindelijk toch een wat bleke rol van de persoon van Jezus, zegt theoloog Henk ten Brinke, die het boek ook ‘aanstekelijk’ en een welkome aanvulling op veel traditionele, orthodoxe theologie vindt.

Henk ten Brinke **docent theologie in Noord-Afrika**

woensdag 4 juni 2025, 02:00

Het boek van Paas blijft aanstekelijk. Zijn beschrijving van het vrederijk nodigt echt uit om de weg van vrede te gaan. Maar om die weg te vinden is er meer nodig dan de routebeschrijving die Paas biedt. De weg van vrede is Jezus.

beeld: Getty

Dit is een opiniebijdrage. De mening van de auteur is niet per se het standpunt van de redactie. Wilt u reageren? Stuur dan een brief (maximaal 200 woorden) naar opinie@nd.nl.

Wat is de weg naar het vrederijk dat de profeten van het Oude Testament zo aantrekkelijk tekenen? In zijn boek *De weg van vrede* slaagt Stefan Paas erin om die vrede zo aanstekelijk te beschrijven dat je er des te meer naar gaat verlangen. ‘Laat uw koninkrijk komen!’

Over de weg daarnaartoe is Paas minder duidelijk. Ik heb drie vragen: hoe verzoent Jezus ons met God? Hoe belangrijk is de persoon van Jezus? En hoe belangrijk is het geloof in Jezus?

Paas vat de profetische visioenen over het vrederijk samen in de drieslag recht, verzoening en vreugde. Wat is ‘verzoening’ volgens Paas? ‘Het vormen van een gezonde, verzoende en gelukkige gemeenschap, waarin niemand tekortkomt.’ Opvallend in deze omschrijving is dat het woord dat gedefinieerd wordt, terugkomt in de definitie zelf. Dus blijft de vraag: wat is dan ‘verzoening’?

Het is de vraag of je 'de weg van vrede' kunt tekenen zónder het beeld van 'offer' te gebruiken

'Verzoening' is verbonden zijn met God, met mensen en met de schepping. Verzoening voltrekt zich wanneer mensen trouw zijn aan elkaar. Maar hoe is deze verzoening afhankelijk van wat Jezus gedaan heeft? Wat is het belang van zijn kruisdood?

De Bijbel gebruikt diverse beelden om aspecten daarvan te laten oplichten. Eén van de belangrijkste daarvan, het beeld van een offer, wordt door Paas niet benut, omdat dat beeld de meesten van ons niet aanspreekt. Daar heeft hij waarschijnlijk gelijk in, maar het is de vraag of je 'de weg van vrede' kunt tekenen zónder dat beeld te gebruiken (zie ook wat dominee Rob Visser daarover zegt in het *ND* van 27 mei).

Paas heeft een voorkeur voor het beeld 'bemiddelaar'. Maar juist dat beeld is in de brief aan de Hebreeënen sterk gekoppeld aan dat van de offerdienst. 'Zó is Hij dan bemiddelaar van een nieuw verbond' (Hebreeënen 9:15). Dat is het nieuwe verbond in zijn bloed dat voor ons vergoten is. Paas zwijgt hierover. Op dit cruciale punt laat de routebeschrijving het afweten.

Ik kom nog even terug op het feit dat de offertaal mensen niet meer aanspreekt. Dat is in de moslimcultuur waar ik werk anders; denk alleen maar aan het jaarlijkse Offerfeest. Maar op een dieper niveau is het onbegrip van moslims voor die taal minstens zo groot als dat van westerlingen: een profeet die ten ondergaat als een *loser* – wie is zo gek om daar iets van te verwachten? Allah vergeeft zonder kruisoffer!

Wat betekent het dat Jezus niet maar de weg wijst, maar de weg is?

Toen ik onlangs les gaf aan voorgangers, allemaal ex-moslims, was dat dan ook een belangrijk punt: de wijsheid van God in wat dwaasheid voor mensen is. Zou het echte onbegrip van Nederlanders niet ook op dat niveau zitten? Des te belangrijker om het beeld van het offer wel uit te pakken, ook voor hen!

Diverse keren benadrukt Paas dat de vrede een persoon is, Jezus. Dat staat voor Paas tegenover vrede als project, als stappenplan; ik moet steeds meer een mens

van vrede worden. Maar hoe belangrijk is de persoon van Jezus voor ons deelhebben en deelnemen aan de vrede? Wat betekent het dat Jezus niet maar de weg wijst, maar de weg is (Johannes 14:6)?

Het Nieuwe Testament spreekt op een diepe manier over 'in' of 'met' Christus zijn: met Hem gestorven en opgestaan; in Hem een nieuw mens worden. Groeien in vrede is groeien in Hem. Paas verwerkt die diepe, mystieke taal niet. Wat overblijft is uiteindelijk toch een wat bleke rol van de persoon van Jezus. Hoe belangrijk is Hij echt?

Ook zonder geloof in Jezus kunnen mensen vrede nastreven, volgens Paas. Dat de naam van Jezus de enige op aarde is die redding biedt (Handelingen 4:12) wil zeggen dat de vrede altijd toegankelijk is en overal te vinden, maar niet dat die vrede exclusief gebonden is aan geloof in die naam. Volgens Paas gaat het uiteindelijk niet om de vraag of wij wel 'het goede geloof' hebben gehad, maar of er nog liefde in ons is overgebleven, 'liefde voor de vrede die Jezus is'. Let op de volgorde: niet Jezus is de vrede, maar de vrede is Jezus.

Er is meer nodig dan de routebeschrijving die Paas biedt

Ik zeg niet dat de vragen die Paas oproept makkelijk te beantwoorden zijn. Wie wordt er niet duizelig als hij of zij in de afgrond probeert te kijken van Gods oordeel over wie Jezus verwerpt? Wie dan nog iets wil zeggen, vervalt al gauw in speculaties, zoals Paas terecht opmerkt. Wat hij zelf in dit verband zegt, valt daar denk ik ook onder.

En toch: het boek van Paas blijft aanstekelijk. Zijn beschrijving van het vrederijk nodigt echt uit om de weg van vrede te gaan. In dat opzicht is zijn boek een welkome aanvulling op veel traditionele, orthodoxe theologie. Maar om die weg te vinden is er meer nodig dan de routebeschrijving die Paas biedt. De weg van vrede is Jezus.

**LUISTER EEN PODCAST
VAN HET ND**

ND.NL/PODCASTS

ND.NL/PODCASTS

& VIA ALLE PODCASTPLATFORMS

.nd